
KHT Pauli Vahtera

PÄÄTÖS

KHT Vahteran laaduntarkastuksen viivyttämisen aiheuttamat toimenpiteet

Asian vireille tulo

Tilintarkastuslain (459/2007 ja 1141/2015) mukaan tilintarkastaja määrätään laaduntarkastukseen vähintään kuuden vuoden välein, jos on kyse tilintarkastajasta, joka ei tarkasta yleisen edun kannalta merkittävää yhteisöä.

Tilintarkastajan on 4 luvun 5 §:n nojalla huolehdittava tilintarkastustyönsä laadusta ja osallistuttava tilintarkastuslain 7 luvun 9 §:n 1 mom. 1 kohdassa tarkoitettuun laaduntarkastukseen.

Tilintarkastaja, joka tarkastaa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevaa yhteisöä määrätään laaduntarkastukseen vähintään joka kolmas vuosi, muita yhteisöjä tarkastavat tilintarkastajat vähintään kuuden vuoden välein.

Ennen 1.1.2016 samat velvollisuudet perustuivat tilintarkastuslain (459/2007) 23 ja 40 §:iin.

Tapahtumien kulku

Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta (TILA) määräsi tilintarkastuslain (459/2007) 23 ja 40 §:n nojalla KHT Pauli Vahteran kokouksessaan 20.3.2013 laaduntarkastukseen, joka oli suoritettava 31.10.2013 mennessä. Laaduntarkastusta ei kuitenkaan saatu suoritettua määräaikaan mennessä.

TILA käsitteli Vahteraa koskevan laaduntarkastusasian kokouksessaan 17.12.2013, jolloin asian käsittelyä päätettiin jatkaa seuraavassa kokouksessa.

Kokouksessaan 13.2.2014 TILA jatkoi asian käsittelyä ja päätti tutkinta-asian ratkaisuna antaa Vahteralle varoituksen (TILA 13.2.2014, pöytäkirja1/2014, 8 §, dnro 11/13) sen vuoksi, että hän oli viivästyttänyt laaduntarkastusta ja siten toiminut tilintarkastuslain vastaisesti.

TILA määräsi 13.2.2014 Vahteran laaduntarkastukseen, joka oli suoritettava 28.2.2014 mennessä. Laaduntarkastaja KHT Hannu Lähdesmäki suoritti Vahteralle laaduntarkastuksen 25.2.2014 ja 4.3.2014. Laaduntarkastuksen tulos oli "Laaduntarkastusta jatketaan uusintatarkastuksella".

TILAn tuolloin noudattaman laaduntarkastusmenettelyn mukaan "Laaduntarkastusta jatketaan uusintatarkastuksella" -tuloksen saaneiden tilintarkastajien laaduntarkastusta on jatkettu myöhemmin siten, että tilintarkastajalla on ollut mahdollisuus parantaa työnsä laatua yhden tilikauden ajan. Tällöin tilintarkastajan työn laadun tulee olla parantunut niin, että laaduntarkastuksen tulokseksi voidaan vahvistaa "Hyväksytty kommentein". Mikäli näin ei ole, laaduntarkastuksen tulos on "Hylätty". Tulosta "Laaduntarkastusta jatketaan uusintatarkastuksella" ei voi esittää uudelleen.

Vahteran laaduntarkastusta ei jatkettu uusintatarkastuksella, koska hän oli ilmoittanut 5.12.2013 TILAn sihteerille saapuneessa kirjeessä alustavasti luopuvansa tilintarkastuksista. Sähköpostissa 2.1.2014 TILAn sihteerille Vahtera oli vahvistanut lopettavansa kaikki tilintarkastustehtävät 31.5.2014 alkaen. Niin ikään 5.1.2014 sähköpostiviestissä TILAn sihteerille Vahtera oli vahvistanut lopettavansa tilintarkastukset 31.5.2014.

Vahtera ei kuitenkaan vuonna 2014 eikä 2015 hakenut hyväksyntänsä lakkauttamista TILAlta, eikä 1.1.2016 jälkeen PRH:n tilintarkastusvalvonnalta, vaan jatkoi toimintaansa KHT-tilintarkastajana. PRH:n tilintarkastusvalvonta määräsi päätöksellään 25.4.2017 Vahteran vuoden 2014 laaduntarkastusta jatkettavaksi uusintatarkastuksella.

PRH:n tilintarkastusvalvonta antoi 26.4.2017 päätöksen tiedoksi Vahteralle ja kehotti häntä palauttamaan laaduntarkastukseen kuluvan ennakkokartoituslomakkeen, jonka määräpäiväksi asetettiin 8.5.2017. PRH:n tilintarkastusvalvonta lähetti Vahteralle sähköpostin 5.5.2017 ja kirjeen 17.5.2017, joissa vastattiin hänen kommentteihinsa ja kehoitettiin palauttamaan laaduntarkastukseen kuuluva ennakkokartoituslomake. Vahtera ei vastannut kehotuksiin.

PRH:n tilintarkastusvalvonta lähetti Vahteralle 29.5.2017 kirjeen, jota hän ei ottanut vastaan ja uudelleen 4.7.2017 haastemiehen välityksellä kirjeen, jota haastemies ei saanut annettua tiedoksi Vahteralle.

Vahtera toimitti 21.8.2017 ennakkokartoituslomakkeen tilintarkastusvalvonnalle.

PRH:n tilintarkastusvalvonta lähetti 29.8.2017 ja 30.8.2017 Vahteralle vastauksena tämän kysymyksiin sähköpostiviestejä, jossa viitattiin hänelle aikaisemmin vuoden 2017 aikana lähetettyihin viesteihin ja todettiin, ettei PRH:n tilintarkastusvalvonta ollut saanut 17.5.2017 lähetetyssä kirjeessä esitettyyn määräaikaan mennessä vuoden 2017 laaduntarkastukseen liittyvää Vahteran ennakkokartoituslomaketta, vaan vasta 21.8.2017. PRH:n tilintarkastusvalvonta pyysi Vahteralta selvitystä viivytykseen ja kutsui hänet suullisesti kuultavaksi tilintarkastuslautakunnan kokoukseen 10.10.2017.

PRH:n tilintarkastusvalvonta kertasi kirjeessään 15.9.2017 Vahteralle, mistä asioista häntä kuullaan PRH:n tilintarkastuslautakunnassa. PRH:n tilintarkastusvalvonta ilmoitti Vahteralle, että laaduntarkastukseen osallistumista koskeva laiminlyönti merkitsee tilintarkastuslakiin (1141/2015) perustuvien velvoitteiden (TTL 4:5, 7:9 ja 8:1) rikkomista. Vahteraa kehoitettiin esittämään laaduntarkastuksen väitetyistä esteistä lääkärintodistus ja selvitys valvontaa koskevien tietojen antamisen laiminlyöntiin. Vahteralle kerrottiin, että yhtenä seuraamusvaihtoehtona on hänen KHT-hyväksymisensä peruuttaminen. Kirjeessä uudistettiin kutsu suulliseen kuulemiseen PRH:n tilintarkastuslautakunnan 10.10.2017 pidettävässä kokoukseen huomautuksin, että asia voidaan ratkaista, vaikka hän ei käyttäisi hyväksi tilaisuutta tulla asiasta kuulluksi.

Tilintarkastajan selvitys

Vahtera lähetti 2.5.2017 ja 18.5.2017 sähköpostiviestejä PRH:n tilintarkastusvalvonnalle ja vaati saada tarkempia perusteluja sille, miksi hänelle pitäisi tehdä laaduntarkastus näin nopeasti edellisen laaduntarkastuksen jälkeen. Hän katsoi viesteissään, että laaduntarkastus on hänen tapauksessaan aiheeton. Hän vetosi lisäksi sairautensa ja kertoi toimittavansa lääkärintodistuksen siitä PRH:n tilintarkastusvalvonnalle. Vahtera katsoi, että laaduntarkastus voidaan tehdä myöhemmin syyskuussa.

PRH:n tilintarkastusvalvonta ei kuitenkaan saanut Vahteralta tarkempaa selvitystä laaduntarkastusta koskevan esteen olemassa olosta eikä lääkärintodistusta.

PRH:n tilintarkastusvalvonta sai Vahteralta vuoden 2017 laaduntarkastukseen liittyvän ennakkokartoituslomakkeen 21.8.2017. Vahtera ilmoitti samalla viestissään 21.8.2017, että hän on ollut kesämökillään yli kolmen kuukauden ajan eikä hän ole käynyt pääkaupunkiseudulla. Hänen terveytensä on kohentunut ja hän voi jatkaa tilintarkastajana. Lääkärintodistuksen hän voi saada jälkitarkastuksen jälkeen. Vahtera ilmoitti, että hänen on pakko olla Mikkelissä 15.9.2017 asti kesämökin korjauksen vuoksi.

Vahtera lähetti tilintarkastuslautakunnan puheenjohtajalle ja PRH:n tilintarkastusvalvonnalle 28.8.2017 viestin, jonka mukaan hän tulee Helsinkiin syyskuun loppuun mennessä. Hän kertoi olleensa toukokuussa sairaana ja lukeneensa sähköposteja vain satunnaisesti. Vahtera kertoi, että hän tulee toimittamaan lääkärintodistuksen PRH:lle heti kun hän voi saada sen Vantaan Myyrmäen terveysasemalta. Vahteran mukaan hänet olisi tarvittaessa voinut tavoittaa helposti puhelimitse.

Vahtera lähetti 29.8.2017 PRH:n tilintarkastusvalvonnalle kaksi viestiä, joissa hän ilmoitti sopineensa laaduntarkastuksesta laaduntarkastajaksi määrätyn Kari Lydmanin kanssa, että laaduntarkastus pidetään syyskuussa, mutta valvontatilaisuus pidetään vasta viranomaisen päätöksen jälkeen. Vahtera on huomautti, ettei hän ole kieltäytynyt laaduntarkastuksesta. Vahtera ilmoitti viestissään 29.8.2017, että hän tulee kutsun mukaisesti kuultavaksi tilintarkastuslautakunnan kokoukseen 10.10.2017.

Viestissään 14.9.2017 PRH:n tilintarkastusvalvonnalle Vahtera ilmoitti, että hän luopuu tilintarkastajan hyväksymisestään 30.9.2018.

Vahteraa on kuultu suullisesti tilintarkastuslautakunnan kokouksessa 10.10.2017. Kuuleminen on äänitetty. Kuulemisessa Vahtera katsoi, ettei hän ole kieltäytynyt laaduntarkastuksesta, vaan laaduntarkastuksen uusintatarkastus on ollut mahdollista suorittaa syyskuussa 2017 hänen esittämällään tavalla. Hän myös kertoi tehneensä tilintarkastukseen liittyvää työtä kesän aikana. Lisäksi hän ilmoitti, että hänen postinsa on ollut käännettynä hänen kesämökilleen kesän aikana. Vahtera ei voinut esittää lääkärintodistusta osoitukseksi siitä, että hänellä olisi ollut hyväksyttävä este toimittaa laaduntarkastukseen kuuluvia tietoja määräajassa.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta määrää Vahteralle seuraamukseksi varoituksen.

Perustelut

Tilintarkastajan on huolehdittava tilintarkastustyönsä laadusta ja osallistuttava tilintarkastuslain (1141/2015) 7 luvun 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun laaduntarkastukseen. Sama velvollisuus tilintarkastajalla oli kumotun tilintarkastuslain (459/2007) 23 §:n nojalla.

Vahtera on selvityksestä ilmenevällä tavalla viivyttänyt laaduntarkastukseen kuuluvan uusintatarkastuksen suorittamista. Hän ei ole esittänyt hyväksyttävää selvitystä siitä, että hän on laiminlyönyt toimittaa valvontaa varten häneltä vaaditut tiedot ja selvityksen ilman aiheetonta viivytystä. Viivyttely merkitsee tilintarkastuslain 8 luvun 1 §:ään, 4 luvun 5 §:ään ja 7 luvun 9 §:ään perustuvien velvoitteiden rikkomista.

Vahteran viivyttely merkitsee ainakin 3,5 kuukauden viivästystä laaduntarkastuksen uusintatarkastuksen suorittamisessa. Selvityksen mukaan Vahteran laaduntarkastukseen kuuluva uusintatarkastus olisi kuitenkin ilmeisesti voitu suorittaa laaduntarkastukselle asetetun määräajan puitteissa syyskuussa 2017, olettaen, että Vahtera olisi myötävaikuttanut tarkastuksen suorittamiseen.

Vahtera on jo aikaisemmin saanut laaduntarkastuksen viivyttämisestä varoituksen (TILAn päätös 13.2.2014, pöytäkirja1/2014, 8 §, dnro 11/13).

Vahteralle on määrätty uusintatarkastus jo Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunnan päätöksellä 18.3.2014 (pöytäkirja 3/2014, 6 §), mutta päätöstä ei ole pantu täytäntöön sen vuoksi, että Vahtera oli ilmoittanut viesteissään 5.12.2013, 2.1.2014 ja 5.1.2014 Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunnalle lopettavansa toimintansa tilintarkastajana vuoden 2014 aikana. PRH:n tilintarkastusvalvonta on uudistanut laaduntarkastuksen uusintatarkastusta koskevan päätöksen vasta 25.4.2017, kun oli käynyt ilmi, että Vahtera oli jatkanut toimintaansa tilintarkastajana.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että Vahteran tilintarkastuslain vastainen toiminta edellyttää seuraamuksen määräämistä. Tilintarkastuslain 10 luvun 2 §:n nojalla hänen hyväksymisensä voitaisiin peruuttaa, koska hänelle on määrätty samanlaisesta laiminlyönnistä aikaisemmin varoitus, eikä hän ole korjannut menettelyään.

Tilintarkastuslautakunta kuitenkin katsoo, että tässä tapauksessa varoitus on riittävä seuraamus Vahteran laiminlyönnistä. Seuraamusta määrätessään tilintarkastuslautakunta ottaa huomioon ajan kulumisen ja eräät prosessiin liittyvät yksityiskohdat sekä tilintarkastuslain 10 luvun 7 §:n mukaiset seikat. Vahtera on lisäksi useiden kehoitusten jälkeen suostunut syksyllä 2017 tekemään yhteistyötä PRH:n tilintarkastusvalvonnan kanssa toimittamalla laaduntarkastuksen ennakkokartoituslomakkeet ja ilmoittanut myötävaikuttavansa laaduntarkastuksen uusintatarkastuksen suorittamiseen. Tilintarkastuslautakunta toteaa, että Vahteran terveydentilasta ei ole saatu tyydyttävää selostusta.

Esittelijän eriävä mielipide

Vahteran hyväksyminen KHT- ja HT-tilintarkastajaksi olisi pitänyt peruuttaa tilintarkastuslain 10 luvun 2 §:n nojalla. Vahtera on selvityksen mukaan vuosina 2013 ja 2014 toiminut vastoin tilintarkastuslain (459/2007) 23 ja 40 §:n velvoitteita sekä vuonna 2017 tilintarkastuslain (1141/2015) 4 luvun 3 §:n ja 7 luvun 9 §:n mukaisia velvoitteita viivyttämällä toistamiseen laaduntarkastusta.

Tilintarkastuslain 10 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan tilintarkastuslautakunnan on peruutettava hyväksyminen muun muassa, jos tilintarkastaja on tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta menetellyt olennaisesti tilintarkastuslain säännösten vastaisesti. Muutetun tilintarkastuslain 10 luvun 2 §:n 3 momentin mukaan hyväksymisen peruuttaminen edellyttää, että tilintarkastaja on saanut hyväksymisen peruuttamisen perusteena olevasta seikasta varoituksen, eikä hän ole korjannut menettelyään.

Varoituksen antamisen yhtenä tarkoituksena on, että tilintarkastaja muuttaa moitittavaksi katsottua menettelyään. Vahtera on saanut laaduntarkastuksen viivyttämisestä varoituksen (TILAn päätös 13.2.2014, pöytäkirja1/2014, 8 §, dnro 11/13), eikä hän ole korjannut menettelyään.

Selvitys Vahteran toiminnasta osoittaa, että Vahteran kauan jatkuneet laiminlyönnit toimittaa häneltä vaadittuja selvityksiä valvontaa varten, valvontaa koskevien PRH:n tilintarkastusvalvonnan viestien jättäminen huomiotta ja toistuvat perusteettomat ilmoitukset toiminnan lopettamisesta merkitsevät kokonaisuutena olennaista tilintarkastuslain vastaista törkeää huolimattomuutta. Vahtera on edellä kerrotulla tavalla toistuvasti ja oikeudettomasti viivyttänyt laaduntarkastukseen kuuluvan uusintatarkastusta siten, ettei laaduntarkastukseen kuuluvaa uusintatarkastusta ole voitu suorittaa määräajassa.

PRH:n tilintarkastuslautakunta ottaa huomioon seuraamuksesta päättäessään tilintarkastuslain 10 luvun 7 §:n mukaiset seikat. Hyväksymisen peruuttamista puoltaa se, että tilintarkastajan laaduntarkastuksessa on kysymys tilintarkastajien valvonnan kannalta olennaisesta asiasta. Tilintarkastuslain 4 luvun 5 §:n ja 9 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu laaduntarkastus on olennainen ja tärkeä osa tilintarkastajien valvontaa ja tilintarkastajajärjestelmän uskottavuuden ylläpitämistä. Valvontajärjestelmän toiminnan kannalta on olennaista, että valvonnan kohteena oleva tilintarkastaja toimittaa valvontaa varten häneltä vaaditut tiedot ja selvitykset ilman aiheutonta viivytystä. Vahtera on ollut haluton tekemään yhteistyötä PRH:n tilintarkastusvalvonnan kanssa. Vahteralle on aikaisemmin määrätty varoitus samanlaisesta asiasta. Vahteran viivyttely on kestänyt kauan.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (459/2007) 21, 23, 40 ja 50 §

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 4 luku 3 § ja 5 §, 7 luku 2 §:n 1 momentti 3 kohta, 7 luku 9 §, 10 luku 2 § 2 momentti, 10 luku 7 § ja 12 luku 2 §:n 8 ja 15 momentti

Valitusoikeus

Vahteralla on asianosaisena oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Manne Airaksinen (pj), Mika Ilveskero (vpj), Anders Tallberg (tarkastava jäsen), Antti Fredriksson, Jouni Grönroos, Jussi Heiskanen, Teija Laitinen, Pekka Pajamo

Vakuudeksi**PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS****Tilintarkastuslautakunta**

Manne Airaksinen
Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Pasi Horsmanheimo
Esittelijä
tilintarkastusvalvonta@prh.fi

Liite

Valitusosoitus

Tiedoksi

KHT Pauli Vahtera

VALITUSOSOITUS

Tilintarkastuslain (1141/2015) 11 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan tilintarkastuslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Tavallisena tiedoksiantona hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaan postitse kirjeellä toimitettaessa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on annettu todisteellisena tiedoksiantona hallintolain 60 §:n mukaan, saantitodistus osoittaa tiedoksisaannin ajankohdan. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköpostitse tavallisena sähköisenä tiedoksiantona, katsotaan päätös annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, ellei muuta näytetä (laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 13/2003, 19 §).

Valitus hallinto-oikeuteen on tehtävä kirjallisesti. Valittaja voi laatia valituskirjelmänsä itse tai käyttää sen laatimisessa avustajaa. Valittaja voi myös valtuuttaa asiamiehen tekemään valituksen puolestaan. Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valittajan antama valtakirja.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä on ilmoitettava, mihin päätökseen haetaan muutosta. Valituksessa on ilmoitettava, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi.

Valituskirjelmässä tulee esittää perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta sekä yhteystiedot eli postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Allekirjoituksella tarkoitetaan omakätistä nimen kirjoittamista.

Liitteet

Valitukseen tulee liittää seuraavat asiakirjat:

1. Päätös, johon haetaan muutosta valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
2. Todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, esimerkiksi kopio saantitodistuksesta tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
3. Asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
4. Asiamiehen valtakirja, ellei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Valituksen määräaika ja toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen tulee toimittaa Helsingin hallinto-oikeudelle ennen valitusajan päättymistä.

Valittaja tai hänen edustajansa voi tuoda valituskirjelmän hallinto-oikeuden kirjaamoon tai lähettää sen postitse. Oikeudenkäyntiasiakirjoja voidaan toimittaa tuomioistuimelle myös telekopiona tai sähköpostina.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI. Sähköposti [helsinki.hao\(at\)oikeus.fi](mailto:helsinki.hao(at)oikeus.fi). Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä. Vaihde 029 56 42000 , Faksi 029 56 42079